

כולם נהיו "חברתיים" - האתגר הבא

:: אודי מנור

אז מה כן - כוולם מתמודדים עם הסימפטומים, וככל שהסימפטומים "סקסיים" יותר, מה טוב: חד-הורית חסרת בית, ילד חסר הורים, הורים חסרי עבודה, עבודה המספקת מחצית שכר מינימום. בקיצור, ככל שהדיבור "החברתי" רווח יותר, כך ההתעסקות במסכנות ממוקדת יותר. בהינתן מסכנות ללא גבול, כל מסכן רשאי וצריך להרגיש שיתכן ובסולם המסכנות מצבו לא הכי גרוע. שיח המסכנות הזה הוא גם השיח השמרני ביותר. מנחם לחשוב שיש מסכנים מאתנו, שבעצם מצבנו טוב יחסית. מנחם לחשוב שאפילו אנחנו יכולים לתרום עשרה שקלים למסכנים הללו או אפילו רק להביט בהם בטלוויזיה ולהניד את ראשינו בדאגה. מכאן ועד לפטליזם בנוסח - "חביבים יסורים" או להבדיל "העיקר הבריאות" - קצרה הדרך.

קואליציית הצדקה

תוך שהוא מישיר את מבטו החודר למצלמה, ובסיטואציה תקשורתית נדירה, בה ניתנו לדובר אל המדיה ארבע דקות שלמות לשטוח את טענתו, חשף האיש היפה של החברה הישראלית השבעה והמתקשרת את מרכולת-מרכולתה. "תנו" פנה אלינו יאיר לפיד בהתרגשות לא מעושה, במשדר פרסומת ארוך של עמותת 'לתת', משדר שהופק לקראת יום ההתרמה השנתי של העמותה בראש השנה. "תנו". כי יש אנשים שלא מסוגלים לגמור את החודש במשכורת המינימום שלהם העומדת על 3335 ש"ח, אמר לפיד בפניה ישירה אל המצלמה, אלינו. "שהרי פלפל, מנה אחת פלוס שתיה למשפחה של חמש נפשות כפול שלוש פעמים ביום כפול 31 ימים בחודש יוצא 4650 שקלים". ותאמינו לו, הוא עשה את החשבון. ומה זה פלפל פלוס שתיה? הארוחה הזולה ביותר. "כן" אומר לפיד ברגש לא מעושה - הוא באמת מאמין לכל מילה שהוא אומר - "המדינה אולי צריכה לעשות את העבודה", ולכן "לא נעים" לו לפנות אלינו, אבל

אז עכשיו כבר באמת כולם "חברתיים". עמיר פרץ יכול לפרוש לאי בודד ולכתוב את זכרונותיו. אחרי בחירתו פתאום לא רק העסקים הגדולים תורמים "לקהילה", לא רק מארגני כנס שדרות הם "חברתיים" עד בלי די, אלא גם שרון, לפיד, פרס ונתניהו כמובן. עד כאן החדשות הטובות. אבל אלו בדיוק החדשות הרעות. אם כוולום "חברתיים" אז אף אחד לא חברתי. אף אחד לא מתמודד עם הסיבות להתפשטותן של התופעות הקרויות פערים חברתיים.

מנחם לחשוב שיש מסכנים מאתנו, שבעצם מצבנו טוב יחסית. מנחם לחשוב שאפילו אנחנו יכולים לתרום 10 שקלים למסכנים הללו או אפילו רק להביט בהם בטלוויזיה ולהניד את ראשינו בדאגה.

לתת משלוח מנות

מבצע איסוף מזון ומצרכים לילדים מקקים
יחד נוכל לתת הרבה, לקבל המון ולהרגיש גדולים באמת

ממתקים וחטיפים (באריזה סגורה)
ממרחים
קורנפלקס
מזון תימקות
סוכר
שמן
קמח
אורז
קופסאות שימורים
פסטה

מה יותר כיף מלקבל משלוח מנות שנעשה באהבה אמיתית? לתת משלוח מנות! כי לתת זה יותר כיף מלקבל. בחג הפורים הזה, אתם מביאים משלוחי מנות לבית הספר, חפצי הצופים אוספים וארסון לתת מעבר לילדים מקקים, כדי שיוכלו לחגוג את חג הפורים בשמחה אמיתית.

לתרומות והתנדבות: 1-700-50-40-33

www.latet.org.il

קשת
עושה את הטלוויזיה של ישראל

למען הילדים של כולנו ראשון, 27.2, ערוץ 2

מיותר לציין מה משותף לכל אלו: הצטלמותם המצויינת. העוני, הרעב, הטלוויזיה והאנשים היפים, מצטלמים היטב. תמיד. הניגוד ביניהם רק מוסיף לדרמה.

כל מי שנולד בשנות החמישים יודע זאת על עצמו. טובי החוקרים בכל התחומים בארץ, ולא רק בארץ, נולדו לתוך חברת רווחה שפשוט נתנה להם תנאים. אחד נהיה כדורגלן, השני טייס, השלישי היסטוריון, הרביעיית מנהלת בית ספר, בכל אחד מהמקרים, ללא סביבה תומכת החורגת הרחק מבית אמא-אבא, הכשרונות המולדים לא היו מספיקים. כמובן שגם אז היו מגבלות, חלק מהן טמונות ברשימת האפשרויות הזו עצמה, אבל המגבלות האלה הן כאין וכאפס לעומת המגבלות העומדות מולנו היום.

קצה הקרחון

רביב סובל, סגן הממונה על התקציבים במשרד האוצר, הגן על מדיניות הפרטות שנקטו ממשלות ישראל האחרונות. "יכולתה של הממשלה להפעיל שרותים חברתיים מוגבלת, ולכן יש להעביר פעילות זו לגופים ציבוריים ופרטיים", טען. "גם בתחום החינוך יש לבצע הפרטה", הוא אמר. "אין סיבה הגיונית שהממשלה תקבע אילו מורים ילמדו בבתי הספר". דבריו של מר סובל חושפים כי אין לו מושג על דרכי העסקת המורים בבתי הספר. בורות זו מבוססת על החלפת ידע באדיאולוגיה והיא מלמדת משהו על "ההגיון הכלכלי" של מדיניות הפרטה בכלל.

דה-מארקר, 23.11.05

"זה המצב. דיבורים לא יעזרו. המדינה תמשיך לא לעשות את תפקידה". וכינתיים – כאן מתגבר הקול ומעמיק הרגש – "מאות אלפי ילדים חיים מתחת לקו העוני".

ככללת עקרת הבית (הפלפל כמשל); הסלבריטאות; הארגונים החברתיים מורחי הכריכים ואוספי שקיות האורז; והטלוויזיה המסחרית. הנה לנו קואליציית הצדקה במיטבה. הנחת היסוד שלה? הבעיה היא העוני והעוני הוא נצחי. הממשלה לא יכולה לעזור. מהותו של העוני הוא הרעב. והפתרון? צדקה. זירת הפעולה? הטלוויזיה. אופן הפעולה? דרמות מתוקשרות חד פעמיות. ציר הפעולה? המצפון, שלנו. אביריה ונשאייה של הפעולה? האנשים היפים.

מיותר לציין מה משותף לכל אלו: הצטלמותם המצויינת. העוני, הרעב, הטלוויזיה והאנשים היפים, מצטלמים היטב. תמיד. הניגוד ביניהם רק מוסיף לדרמה. ומכיוון שמטרת התקשורת הזו היא בידור, ובידור נמדד ברייטינג, הרי נמצא שגם כאשר פעלה הטלוויזיה המסחרית ברוח ה"חברתיות", היא למעשה שרתה את הקאפיטליזם נאמנה. ומכאן שאין מקום לנקיפות מצפון. התרומה תתרם, התרומה תאסף. התרומה תשלח. אך, איזו הפקה זו היתה! ונעבור לפרסומות.

אם זה כל מה שהביאה ההתמקדות בחברתי הרי שלא קרה כלום, לא השתנה כלום, העניים ימשיכו להיות עניים, העשירים עשירים, ובמיוחד – כל מי שבאמצע ימשיך לשתוק.

קואליציית הצדק

כמו כתב ראי, כמו נגטיב מושלם, עומדת קואליציית הצדק מול יריבתה משכבר הימים, קואליציית הצדקה. מול המצפון של הלב החם, עומדת המקצועיות והרצינות של הראש הקר. מול ההתמקדות בעניים, עומד המבט הכולל על החברה בכלל ועל המעמד הבינוני הרחב בפרט, המעמד שאמור לתפוס מעצם הגדרתו, במדינה דמוקרטית ומודרנית בכל אופן, כ-80% מהאוכלוסייה. מול הסגידה לכסף עומדים קווי מדיניות; מול ההתפלשות בסחי המצוקה והרעב ניצבות הנחות בדבר טבע האדם ודברי צרכיו, גם אלה התרבותיים החברתיים והחינוכיים; מול הקיבה הריקה – ההגשמה העצמית. מול הפלישה לפרטיות של המסכן התורן, ניצב המבט המורכב על יחסיו של הכלל עם הפרט ושל זה עם הכלל.

קואליציית הצדק זקוקה לרצינות של הראש הקר – כי מעשה המרכבה של בנין החברה

הדיון בכיטול קצבת ילדים לעשירים וזכור לרע עוד יותר ביטול הסובסידיות על רבים ממוצרי היסוד. על סוציאליסטים לזכור תמיד, גם במקרה הזה, מה האלטרנטיבה: הגדרת הצורך המינימלי של האדם, על מנת למנוע את המדיניות האוניברסלית. וצורך מינימלי הרי פירושו עוני, וכאן חזרנו לנקודת ההתחלה. כי סוציאליסטי רוצה למנוע את בדיוק את אותו המצב המשמש כר בטוח ויציב לשמרנות לסוגיה. לא התמודדות עם מחסור נצחי היא המשימה, אלא מניעתו של המחסור.

בין פרץ לנפיד - במקום סיכום

נצחוננו הראשון של פרץ עוזר לכווולום לסמן את גבולות הגזרה. כוולום פתאום חברתיים כאמור. "נלחמים בעוני", "תורמים לקהילה". אל מול הכוחות הללו אין עלינו אלא לעמוד באופן ברוך, ולומר: השאלה החברתית היא לא ענין של זמן מסך, אלא של כל הזמן, לא של סלברטיס אלא של כולם. זהו לא ענין של ממלכת הדימויים, אלא של זירת המציאות.

גם מי שלא נולד בזמן הנכון, ובלבד שהוא רוצה, מסוגל להעריך ולהבין את גודל המורכבות של החברה התעשייתית, על היחסים המסובכים בין הפרט והכלל ולהפך. על הערכה והבנה זו יש להמשיך לבנות ולהזין את מעשה הבניה הסוציאליסטי. ייחודו ההיסטורי בכך, שהוא מניח צרכים אוניברסליים שאינם עומדים בסתירה לצרכים ולרגישויות ייחודיות. אדרכא, הוא מאפשר אותן. רוצה לומר, שמעשה הבניה הסוציאליסטי מניח שרבות-תרבותיות תתכן רק בהינתן נגישות של כל בעל תרבות ייחודית לפנסיה, לחינוך, לבריאות ולבטחון. ומכיוון שכך, הוא גוזר לפחות שתי מסקנות פוליטיות, האחת חיובית: יחס שוויוני לכל אדם באשר הוא, והאחרת שלילית: יחס חשדני כלפי כל מוקד כוח סקטוריאלי, אגואיסטי ושמרני. ממסקנות פוליטיות כאלו נגזרים קווי מדיניות מהסוג שהרגיזו תמיד את השמרנים, את קטני האמונה ואת הקטנוניות האנושית המוכרת. שהרי מה פירושה של אוניברסליות בתחום החינוך, האבטלה, הבריאות והפנסיה? שגם אלו שיש להם יהנו מהקופה הציבורית. וזכור לרע

מעשה הבניה הסוציאליסטי מניח שרבות-תרבותיות תתכן רק בהנתן נגישות של כל בעל תרבות ייחודית לפנסיה, לחינוך, לבריאות ולבטחון.

עופר סיטבון

העכביש | מה ברשת?

<http://www.kibbutz.org.il/shavim>

עזרא דלומי, שותף פעיל ב"סו", הוא האבא של האתר החדש 'שוים' (האמא היא הזרם השיתופי בתנועה הקיבוצית). אתר זה משמש כבמה רעיונית "בנושאים של שיתוף, סולידריות, ערכות הדדית וחתימה לשוויון בין אנשים". בלי פירוטכניקה מפוארת, האתר הצנוע הזה עושה את העבודה: לצד מדורי חדשות ודעות, אפשר למצוא בו גם מדור להגות שיתופית, ובעיקר, גולת הכותרת, מדור סאטירה משעשע בשם 'שמאלית קטנה' (הרכש החדש של עמיר פרץ, דנה אינטרנציונל, תחליף את שמעון פרס באינטרנציונל הסוציאליסטי). לא לקיבוצניקים בלבד.

<http://www.intellectualconservative.com>

במסגרת מסענו 'דע את האויב', זהו אתר שאסור להחמיץ. מדובר בארגון המליץ על מה שהוא תופס כאחידות המחשבתית הליברלית בשיח הציבורי והאקדמי. האתר מבקש לקדם רעיונות שמרניים, שהוא מגדיר כתמיכה בזכויות הפרט (קדושת הקניין הפרטי) ובאחריותו (צאו לעבודה!), ממשלה קטנה (צריך לקצץ בתקציב), סחר חופשי (לכל העולם - חוץ מלארצות הברית - אסור להטיל מכסים), הגנה לאומית חזקה (אפגניסטאן, עיראק, איראן?), ערכי משפחה (כבודה של בת מלך פנימה) וקדושת חיי האדם (הפלה היא רצח). מלבד מאמרים וקישורים לאתרים שמרניים רבים, כדאי לציין כאן מדור מעניין של אושיות שמרניות (מיוחנן פאולוס ועד איין ראנד), מדור קומיקס מעט תמוה והלהיט הגדול - אתר שידוכים לשמרנים בלבד. ואם כל זה לא מספיק לכם, תמיד תוכלו להזמין חולצות עם סיסמאות מיניות בטעם רע במיוחד ('לחגוג את הגיון', כשברקע עשרות אקדחים מסוגים שונים). מפחיד ומסוכן.

